

El repte de la transformació de les rieres de Terrassa enfront la inundabilitat

María del Carmen Llasat Botija
Departament de Física Aplicada
Universitat de Barcelona

Terrassa, 22 setembre 2024

1

Objectiu: **Augmentar la resiliència a través d'un diàleg constructiu amb el nou paradigma de rieres**

El repte 62 anys després del 62

La Riera de les Arenes

5

La riera de les Arenes va desviar el seu curs en els blocs dels grups de Sant Llorenç i va discórrer per una antiga llera, assolant pel marge dret l'actual barri d'Egara, "el triangle de la mort", on provocà més d'un centenar de víctimes i enderrocà moltes casetes.

Una casa mig partida al barri d'Egara.

El pont del ferrocami de Renfe s'obturà i formà un pantà, i, quan les aigües el trencaren, la ruada esbotzà les cases de la part baixa de Ca n'Anglada i produí també algunes víctimes, entre esgarrifosa orla d'auxili i impotència.

Les vies de ferrocami de la RENFE. El pont havia desaparegut.

Democràcia i ordre urbanístic

10

Des de la recuperació de la democràcia l'any 1979, l'Ajuntament de Terrassa ha treballat per urbanitzar la ciutat i per exaugar els enormes déficits d'infraestructures, equipaments i serveis que el franquisme havia acumulat, especialment als barris.

L'execució del Pla general d'ordenació de 1983 va transformar la ciutat dotant-la d'una estructura urbana homogènia i eficient, va vitalitzar el caràcter industrial i va impulsar el sector dels serveis, tot protegint el patrimoni arquitectònic i natural del municipi.

Ara la ciutat es regeix pel Pla d'ordenació municipal de l'any 2003 i Terrassa, que ha doblat la població de 1962, és, malgrat la crisi econòmica general, una ciutat amb una bona qualitat de vida que disposa d'una notable xarxa de serveis públics per a tothom.

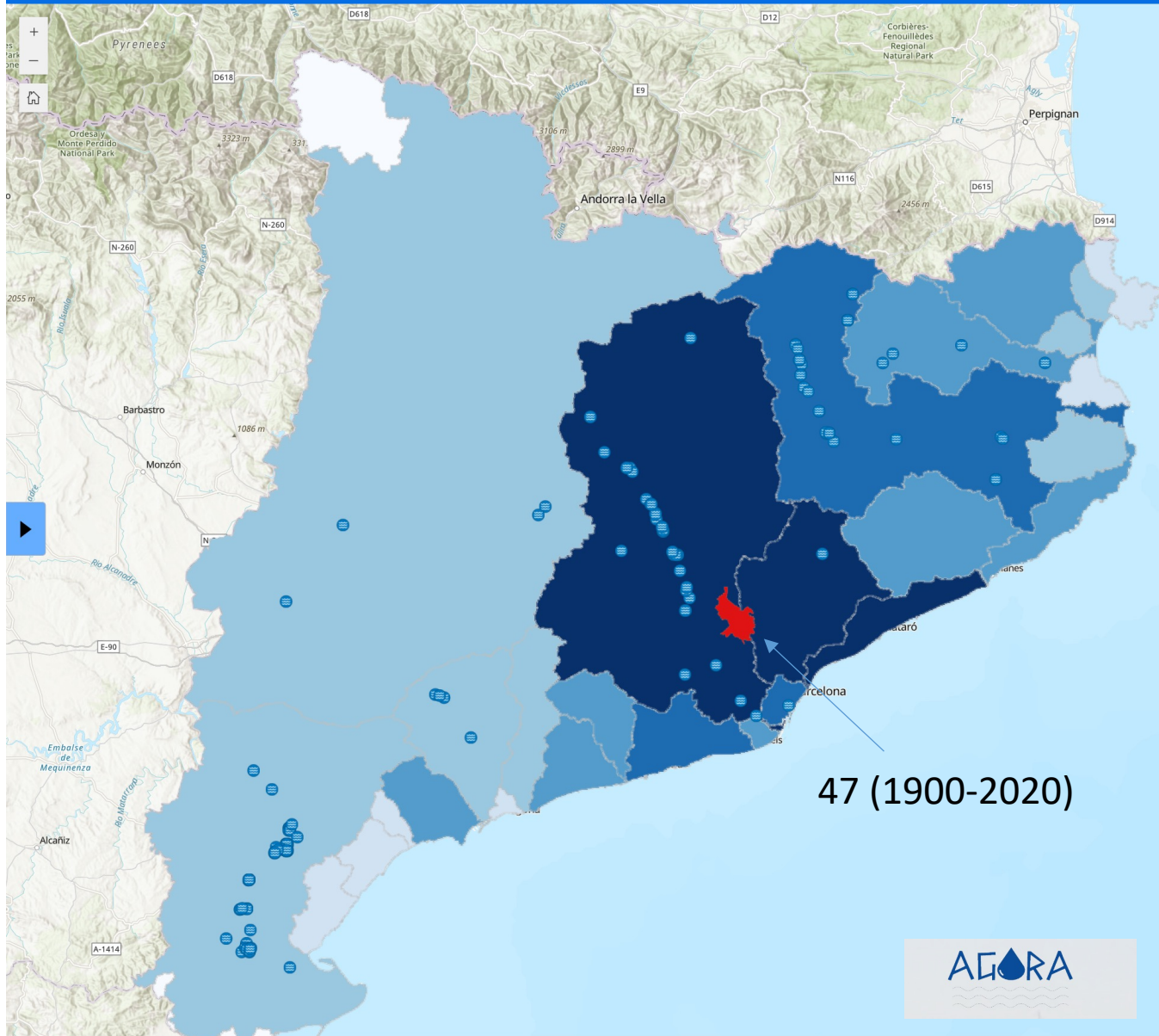

La renovada rambla d'Egara, un espai emblemàtic de la ciutat.

Pla Estratègic de renaturalització i adaptació al canvi climàtic de les rieres de les Arenes i del Palau de de de Terrassa

Esri, CGIAR, USGS | Instituto Geográfico Nacional, Esri, TomTom, Garmin, Foursquare, FAO, METI/NASA, USGS

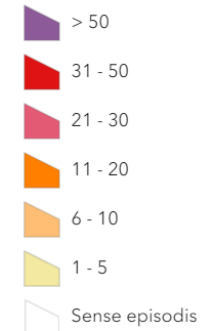
Cal citar la següent referència sempre que s'utilitzi o mencionin aquestes dades:

Llasat, M.C., M. Llasat-Botija, E. Pardo, L. Esbrí, 2022, Base de dades d'inundacions i Visor AGORA. Projecte AGORA (ACA210/18/00009) amb la participació de l'Agència Catalana de l'Aigua. Universitat de Barcelona (FA/250904-48/0922)

agora.ub.edu

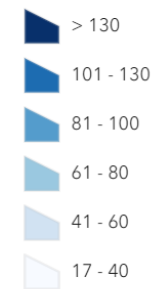
AGORA - Llegenda

Episodis d'Inundació (1900-2020)

Conques afectades

Episodis d'Inundació (1900-2020)

25 setembre 1962

441 morts, 374 desapareguts, 213 ferits

Terrassa: 327 morts

T= 200 anys (aprox)

LA MUERTE PASO POR BARCELONA

**LA MAYOR. CATASTROFE
QUE
RECUERDA LA HISTORIA**

**MUCHOS MUERTOS,
FABRICAS ARRASADAS,
CASAS DESAPARECIDAS**

El entierro en Terrassa dió lugar, como en los otros lugares siniestrados, a escenas de indescriptible emoción.

BARCELONA y su provincia acaban de vivir unas intensas jornadas de prueba y a los ciemplos para todos el sentimiento del dolor, del desgarrador dolor que produce el eidente más terrible ocurrido al familiar más querido; de la mu que arrebató al ser más inocente; de la catástrofe que destruye, jando al descubierto las intimidades del hogar, o lo deshace de la ma más fulminante.

Y luego las multiplicadas preguntas sin respuesta:

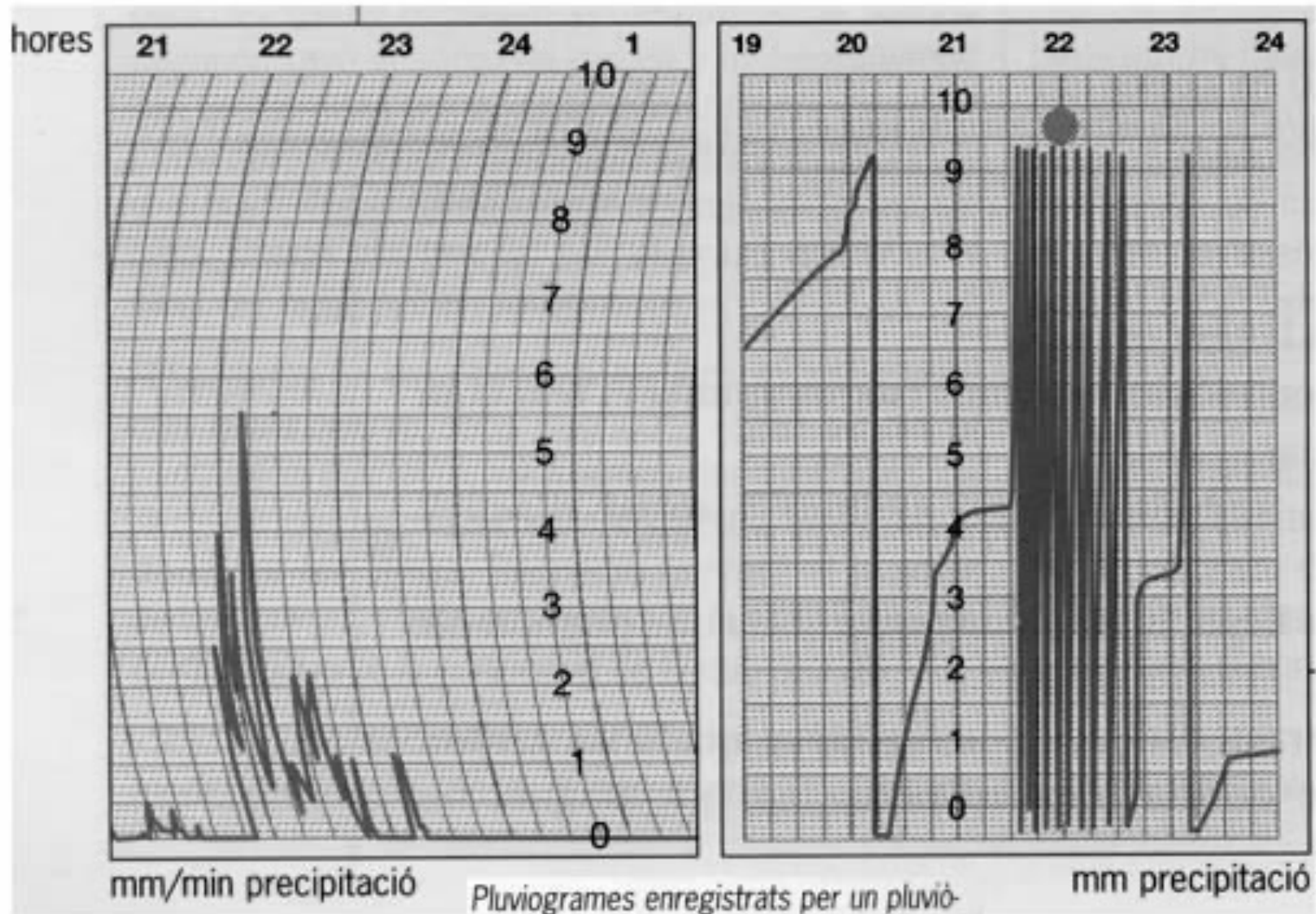
—¿Dónde está mi esposo?

—¿Mi hijo, dónde está mi hijo?

—Mi casa y mi familia estaban aquí, donde ahora hay este montón de ruinas.

—La mía en aquella explanada llena de piedras de la torrentera.

L'entrada en escena del canvi climàtic

Pluviogrames enregistrats per un pluviògraf de tipus Jardí i un de sífó de l'observatori de Sabadell, durant la nit del 25 al 26 de setembre de 1962.

25/09/1962:
225 l/m²

Entra en joc el canvi climàtic:

- Augment temperatura
- Augment vapor aigua atmosfera
- Augment energia a l'atmosfera

A conseqüència del canvi climàtic s'espera un **augment** de la torrencialitat de la precipitació...

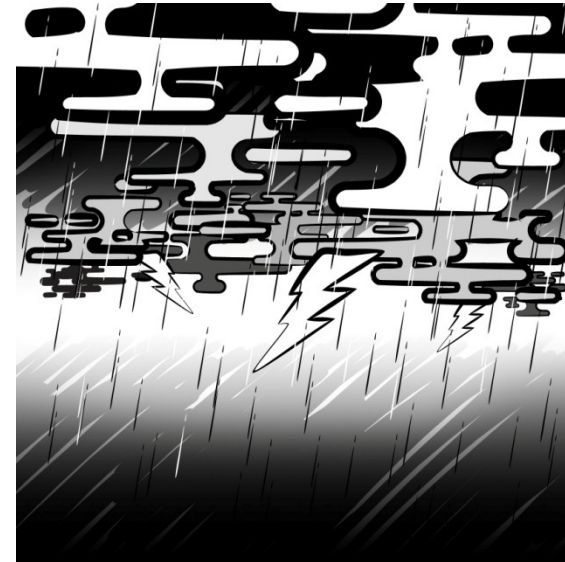
....que de fet ja s'està produint....

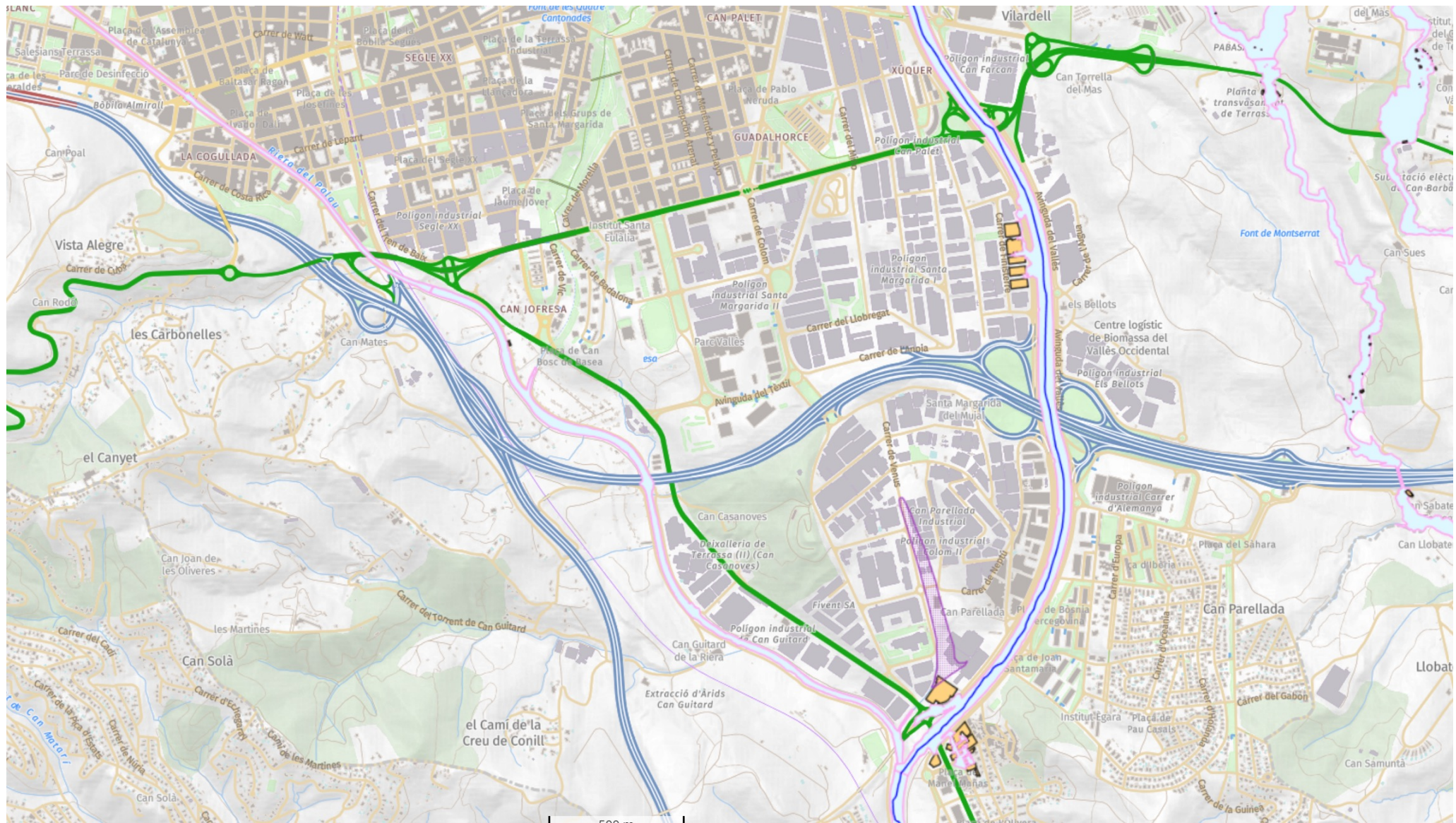

....a més cal considerar les infraestructures de defensa...

Factors a considerar en el risc d'inundacions

RISC = PERILLOSITAT X VULNERABILITAT

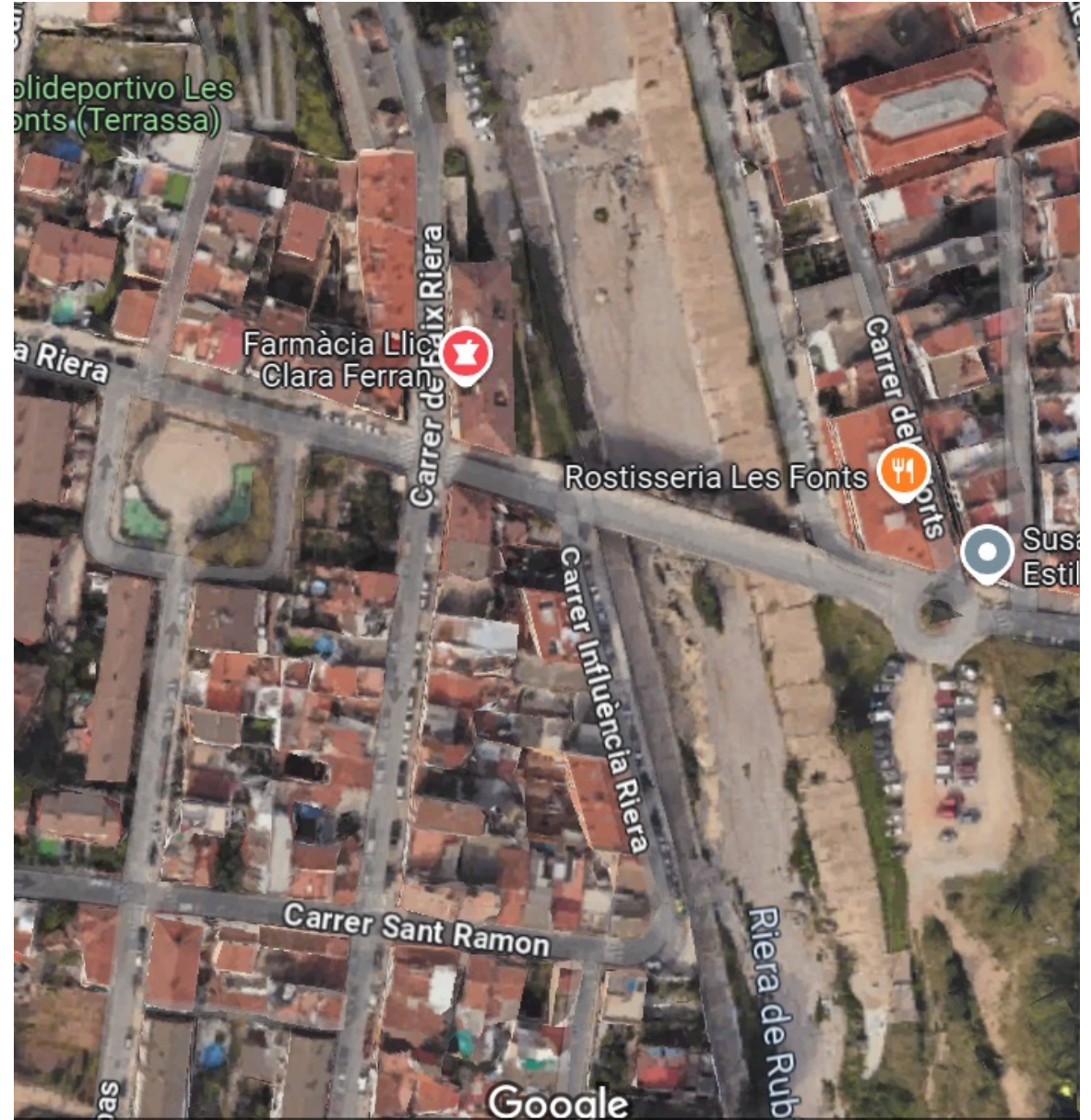

Ocupació zones inundables: planificació urbanística

Cercar Solucions Basades en la Naturalesa que combinin adaptació i mitigació

Atendre als factors socioeconòmics, les diferents capacitats, la vulnerabilitat personal i veïnal.

Crear dinàmiques que ajudin a despertar la memòria històrica

INICI Visor Actualitat Portal tècnic Portal científic **Portal històric** Àrea Pedagògica Àrea de pa

25 de setembre

Les inundacions del 25 de setembre de 1962 a Catalunya es recorden com una catàstrofe amb un gran nombre de víctimes mortals, unes 815 incloent desapareguts i danys valorats en 2.650 milions de les antigues pessetes...

Informe
tècnic

Presentació
divulgativa

1962

1994

9 a 11 d'octubre

Els aiguats coneguts com de Sant Tomàs van produir-se entre els dies 9 i 11 d'octubre de 1994. Van afectar principalment el camp de Tarragona, Muntanyes del Montsant i de Prades i la zona del Vallès...

Facilitar recursos per conèixer i comprendre

APREN

Com es fan els mapes d'inundabilitat?

Llegeix

Qui és qui en la gestió del risc d'inundacions?

Llegeix

Com funciona el Consorci de Compensació d'Assegurances?

Llegeix

Consulta aquí definicions de termes relacionats amb els riscos naturals i les ciències que els estudien:

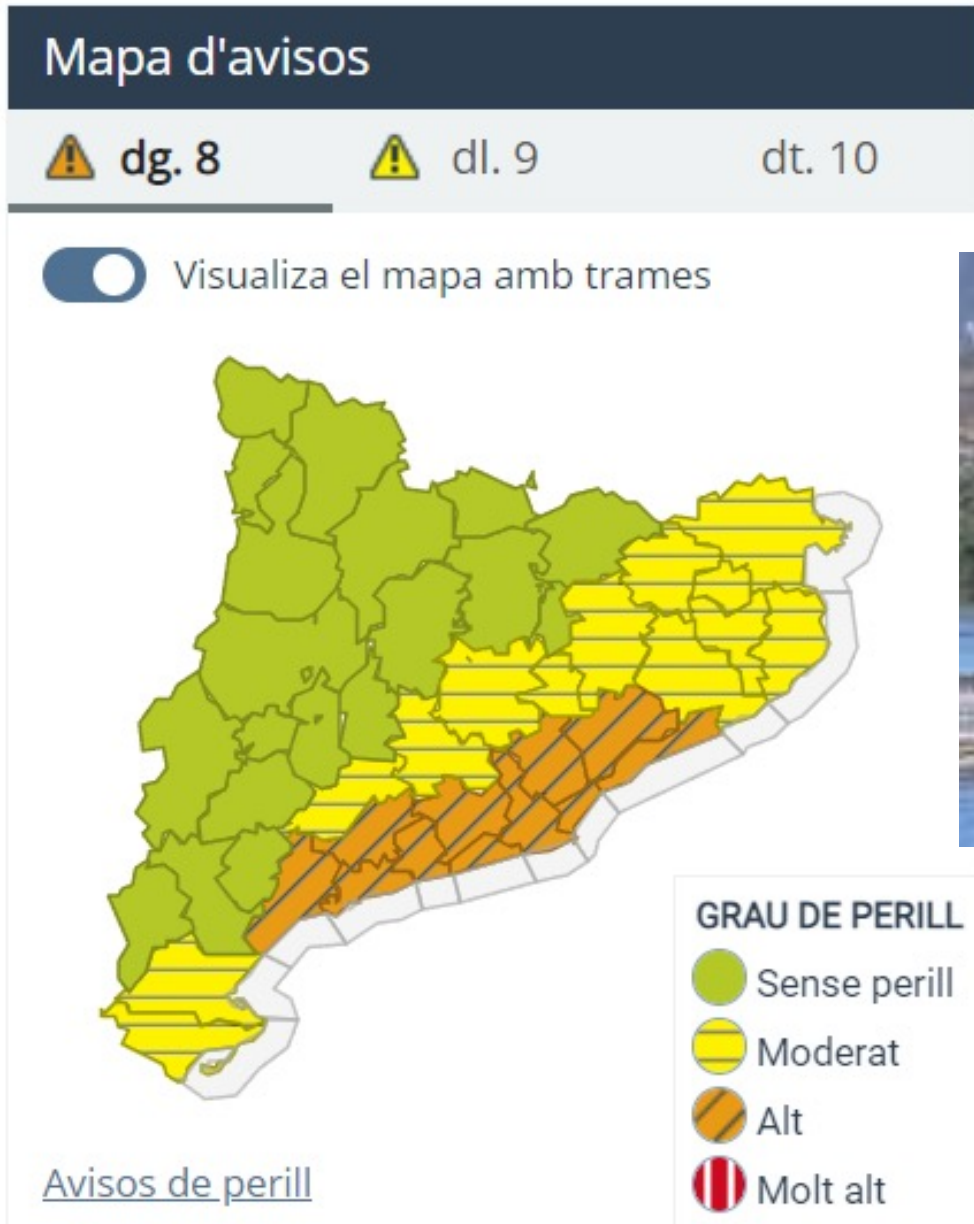
Visita

Recursos elaborats per estudiants:

Visita

Caminar cap a un sistema d'alerta primerenca per a tothom

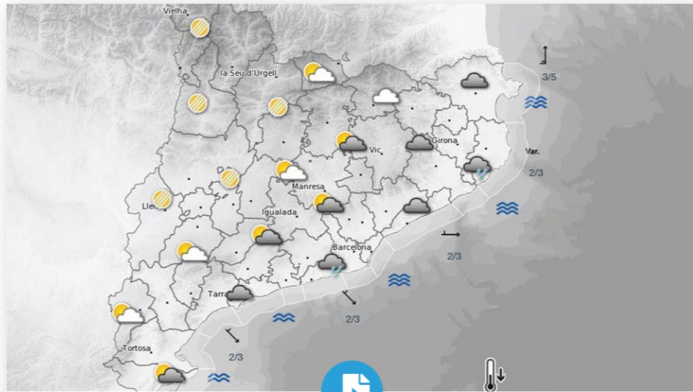

Sensibilitzar, conèixer i apoderar a la població

INICI Visor Actualitat Portal tècnic Portal científic Portal històric Àrea Pedagògica Àrea de participació **Àrea de sensibilització** 🔍

Àrea de sensibilització

Què és una Situació meteorològica de Perill?

Llegeix

Vius en una zona inundable?

Llegeix

Recomanacions sobre el què fer en cas d'inundacions

Llegeix

Afavorir un diàleg creatiu i constructiu incloent la ciència ciutadana

PARTICIPACIÓ I CIÈNCIA CIUTADANA

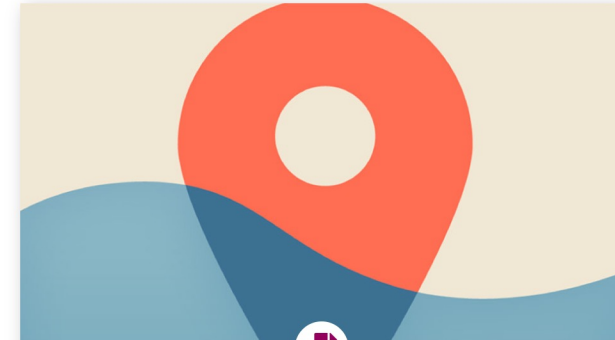
Per què ser ciutadà/na científic/a?

Llegeix

Ciència ciutadana i inundacions

Llegeix

El projecte Floodup

Llegeix

Repte:

Portar la riera a
taula....sense oblidar
que pot tenir un atac
de mal geni...

**MOLTES GRÀCIES PER LA
SEVA ATENCIÓ**

carmell@meteo.ub.edu

